

Світовий досвід вказує на наявність значної уваги бібліотек до проблем оцифрування бібліотечних колекцій. Перші кроки щодо створення електронних бібліотек були зроблені ще на початку 1970-х –1980-х років. Проект «Гутенберг», розпочатий у 1971 р. в обчислювальному центрі Іллінойського університету, уперше передбачав переведення в електронний формат книг (першою стала «Декларація незалежності США»). Сьогодні це значна електронна колекція класичної літератури, що налічує понад 300 тис. книг. Наступний проект – «Пам'ять Америки» – це електронний архів і документальний пам'ятник американській нації. Пізніше була реалізована програма зі створення Національної електронної бібліотеки (National Digital Library Program). Це був перший досвід систематизованого оцифрування загальнонаціонального масштабу. Наступним значним проектом було оголошення американською компанією Google програми перенесення на цифрові носії мільйонів книг з бібліотек університетів Гарварда, Стенфорда, Оксфорда, Мічигану, Бібліотеки Конгресу США, Нью-Йоркської публічної бібліотеки й подальшого розміщення їх в Інтернеті. Крім цих масштабних проектів, було безліч проектів окремих університетів та бібліотек США.

Також активно розвиваються національні програми, причому не тільки для текстових електронних бібліотек, а й у формі мультимедійних культурно-освітніх проектів: «Пам'ять Америки», «Пам'ять Іспанії», «Пам'ять світу» (Чехія), SCRAN (Шотландська мережа ресурсів щодо культурної спадщини для підтримки ресурсів музеїв, архівів і бібліотек), «Цифрова бібліотека» (Велика Британія), «Німецька бібліотека» і багато інших. Заслуговує на увагу й проект «Всесвітня бібліотека» (Bibliotheca Universales), розпочатий у 1995 р. за участі 11-ти партнерів, в основному національних бібліотек таких країн, як Франція, Японія, США (Бібліотека Конгресу), Канада, Італія (Державний архів звукозаписів), Німеччина, Велика Британія. З 1997 р. до проекту долучилися й інші країни, що здійснюють значні програми оцифрування: Швейцарія, Португалія, Іспанія, Чехія, Бельгія. Метою спільної діяльності є організація широкого доступу до здобутків всесвітньої наукової й культурної спадщини за допомогою мультимедійних технологій та електронних засобів комунікації. В основі проекту лежать національні програми оцифрування, на базі яких створюється великий розподілений віртуальний фонд знань під гаслом «Обмін між народами».

Нова ініціатива Європейського Союзу у сфері електронних бібліотек – «Європейська електронна бібліотека» – виникла як відповідь на оголошену американською компанією Google програму оцифрування книг. Створення «Європейської електронної бібліотеки» здійснюється на підставі накопиченого різними європейськими країнами досвіду щодо організації електронних ресурсів. Одним з важливих напрямів є підтримка загальних стандартів і методичних рішень щодо оцифрування.

Наступною віхою в розвитку цифрових бібліотек є ініційована директором Бібліотеки Конгресу США Дж. Біллінгтоном пропозиція до ЮНЕСКО щодо створення світової цифрової бібліотеки (World Digital Library), яку було відкрито у квітні 2009 р. Партнерами й учасниками цього проекту є і чотири бібліотеки України: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна парламентська бібліотека України, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника, Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Українські бібліотеки також мають певний досвід щодо оцифрування бібліотечних колекцій, прийнято Державну цільову національно-культурну програму створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека-XXI». Окремі бібліотеки України вже реалізують такі проекти, зокрема національні, обласні бібліотеки та бібліотеки ВНЗ, серед них також Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна парламентська бібліотека України, Донецька обласна універсальна наукова бібліотека

ім. Н. К. Крупської, Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського, Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія», Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Каразіна та ін.

Таким чином, оцифрування бібліотечних колекцій є важливим напрямом діяльності бібліотек світу (*Башун О. Комп'ютерні програми для створення електронних бібліотек // Бібліотечний форум України. – 2012. – № 1. – С. 28–29*).